

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

српски

Број: 01-400-383/МГ/03

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО БИХ
ЗА 2002.**

Сарајево, јул 2003.

САДРЖАЈ

1.	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
2.	НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ	4
2.1.	Систем интерних контрола	4
2.1.1.	Планирање и извршење буџета	4
2.1.2.	Путни трошкови	5
2.1.3.	Процедуре набавки сталних средстава	6
2.1.4.	Одржавање састанака руководства Канцеларије	6
2.2.	Извјештај о информационом систему Канцеларије	7
3.	ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2001. ГОДИНУ	8
4.	РЕЗИМЕ	8

1. МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја (укључујући и одлуке руководства) Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија) у вези финансијске 2002. године.

Ревизија је извршена у два периода: од 04.12. до 09.12.2002. претходна ревизија и завршна, од 09.06. до 13.06.2003., на основу одредби Закона о ревизији финансијског пословања институција БиХ ('Службени гласник БиХ', бр. 17/99).

У надлежности је Канцеларије за ревизију да у складу са општеприхваћеним ревизијским стандардима (стандарди Међународне организације врховних ревизијских институција – INTOSAI, објављеним у 'Службеном гласнику БиХ', бр. 05/01) изврши ревизију финансијских извјештаја с циљем процјењивања јесу ли она представљена на фер и истинит начин.

Одговорност за финансијске извјештаје сноси руководство Канцеларије, а одговорност Канцеларије за ревизију се своди на изражавање мишљења о тим извјештајима на основу проведене ревизије.

У складу са Законом о ревизији (члан 13., став 4.), при извјештавању о јавним рачунима наша је обавеза извијестити:

- јесу ли рачуни сачињени у складу са важећом законском регулативом;
- представљају ли годишњи извјештаји тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године;
- о економичности, ефикасности и ефективности којом су институције користиле јавна средства у обављању својих функција.

- 1.2. Ревизија је била планирана и изведена с циљем постизања разумних основа за процјену приказују ли финансијски извјештаји стања фер и истинито. Стога је ревизија испитивала узорке значајних трансакција и одлука управе Канцеларије. Ревизијом је обухваћена примјена законских и других прописа, организација Канцеларије, те финансијско-рачуноводствено пословање Канцеларије.

За ревидиране финансијске извјештаје Канцеларије за 2002. годину изражавамо мишљење са резервом из сљедећих разлога:

- **слабости у систему интерних контрола;**
- **процедура набавки сталних средстава;**
- **неорганизованости ИТ система.**

2. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. Систем интерних контрола

Ревизијом је установљено како у Канцеларији није у довољној мјери разрађен и прецизно дефинисан систем интерних контрола руководства, као скуп поступака и мјера које осигуравају тачност и правилност евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима и прописима, као и заштиту имовине. Постојећа писана интерна правила и процедуре донесена у виду одлука недовољно јасно и прецизно дефинишу услове настанка, висине, одобрења и начина евидентирања одређених трошкова (ПТТ-трошкови, трошкови репрезентације, превоза, употребе службених аутомобила, личних аутомобила у службене сврхе и други).

Канцеларија за ревизију сугерише побољшање система интерних контрола, те доношења јасних и прецизних правила и процедура за све врсте трошкова који утичу на пословање Канцеларије у циљу ефикаснијег и транспарентнијег пословања.

2.1.1. Планирање и извршење буџета

Током ревизије, утврђено је како буџет Канцеларије за 2002. годину износио 497.250,00 КМ (током године вршена одређена реструктурирања по разним буџетским ставкама). Кориштењем буџетске резерве у износу од 24.093,00 КМ буџетом укупна планирана средства за 2002. годину износе 521.343,30 КМ, док је буџет реализован у износу од 444.642,00 КМ или 85% у односу на планирана средства.

Анализирајући планирани и остварени буџет за 2002. годину, те реструктурирање расхода у многим ставкама, као и кориштење буџетске резерве за одређене буџетске ставке, закључили смо како буџет за 2002. годину није у цијелости урађен темељито и квалитетно, због чега је долазило до захтјева за реструктурирањем и кориштењем буџетске резерве. Такође смо утврдили како није сачињен годишњи извјештај о раду Канцеларије, како би смо видјели за које су све активности трошена јавна средства, те остварење зацртаних планских задатака у односу на одобрена буџетска средства у 2002. години.

УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ И ОСТВАРЕНИХ РАСХОДА У 2002. ГОДИНИ

Ред. Број	Врста расхода	Буџет за 2002.	Реструктур. расхода по Одлуци С.М. бр. 160/02	Буџет. резерва за 2002. и средства ФБиХ	Укупно средства за 2002.	Укупно утрошено у 2002.	Разлика (6-7)	Индекс (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ	407.250,00	458.250,00	24.093,00	482.343,00	410.122,00	72.221,00	85,02
1.	Плате запослених	232.518,00	232.518,00		232.518,00	224.098,00	8.420,00	96,37
2.	Накнаде трошкова запослених	71.607,00	71.607,00	4.895,00	76.502,00	63.877,00	12.625,00	83,49
3.	Путни трошкови	22.000,00	32.000,00		32.000,00	22.264,00	9.736,00	69,57
4.	Издаци за енергију	7.000,00	6.000,00		6.000,00	1.810,00	4.190,00	30,16
5.	Издаци за комуналне услуге	10.000,00	18.500,00		18.500,00	17.612,00	888,00	95,20
6.	Набавка материјала	3.000,00	6.000,00		6.000,00	3.099,00	2.901,00	51,65
7.	Издаци за ус. превоза и горива	7.000,00	11.000,00		11.000,00	9.648,00	1.352,00	87,70
8.	Унајмљив. имовине и опреме	26.600,00	26.600,00		26.600,00	25.226,00	1.374,00	94,83
9.	Издаци за текуће одржавање	5.036,00	17.036,00		17.036,00	10.365,00	6.671,00	60,84
10.	Издаци за осигурање	3.237,00	3.237,00		3.237,00	658,00	2.579,00	20,32
11.	Уговорене услуге	19.252,00	33.752,00		33.752,00	12.267,00	21.485,00	36,34
12.	Издаци за иностране камате	0,00	0,00	19.198,00	19.198,00	19.198,00	0,00	100,00
II	КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	90.000,00	39.000,00	0,00	39.000,00	34.520,00	4.480,00	88,51
1.	Набавка опреме	90.000,00	39.000,00		39.000,00	34.520,00	4.480,00	88,51
III	УКУПНО	497.250,00	497.250,00	24.093,00	521.343,00	444.642,00	76.701,00	85,28

Канцеларија за ревизију препоручује да се изврши темељита анализа планираног и оствареног буџета, те анализирају разлози за одређеним потребама реструктурирања и кориштења буџетске резерве. Сугеришемо да се убудуће посветити много више пажње планирању буџета, а посебно узимати у обзир зацртане планиране задатке и исте ускладити са одобреним буџетским средствима. Такође, препоручујемо обавезно сачињавање годишњег извјештаја о оствареним планираним задацима и активностима које су обиљежиле пословну годину.

2.1.2. Путни трошкови

Током ревизије уочено је како приликом службеног путовања у иностранство «на позив организатора», нема тачне спецификације које трошкове и у ком обиму сноси организатор. Тестирањем је утврђено како је и у случајевима када је било јасно да је организатор сносио трошкове службеног путовања, рачуноводство путем благајне, а на основу обрачуна који су запослени достављали, исплаћивало одређена средства (и поред чињенице како су упозорени на овакве појаве у претходној ревизији), што није у складу са Одлуком Савјета министара о начину обрачуна плата и осталих материјалних

права запослених у Савјету министара, министарствима и другим тијелима БиХ, што указује на одређене слабости система интерних контрола Канцеларије.

Канцеларија за ревизију препоручује предузимање додатних напора како би се прибавила цјеловита документација у свим случајевима, којом би се тачно специфицирало у ком обиму организатор сноси трошкове сваког службеног путовања «на позив организатора» у иностранству, те обавезно поступање у складу са Одлуком Савјета министара о начину обрачуна плата и осталих материјалних права запослених у Савјету министара, министарствима и другим тијелима БиХ. Скрећемо пажњу на случајеве, које је ревизија утврдила да је било наплаћивања службених дневница и поред чињенице да организатор сноси трошкове службеног путовања, што није у складу са законским прописима.

Увидом у постојећу документацију о трошковима горива, нисмо били у могућности утврдити у свим случајевима, за које релације и по ком путном налогу је трошено гориво, као ни стање пређених километара.

Канцеларија за ревизију препоручује успостављање уредне евиденције о потрошњи горива, као и евиденцију о пређеним километрима за сваку употребу службеног аутомобила односно приватног у службене сврхе (вршити редовна сравњења пређених километара са потрошњом горива по сваком путном налогу).

2.1.3. Процедуре набавки сталних средстава

Ревидирањем пословања Канцеларије, ревизија скреће пажњу како приликом набавке сталног средства (аутомобила Шкода octavia) нису у цијелости поштоване законске процедуре које регулишу ову област. Овдје се ради о начину промјене комисије за избор најповољнијег добављача после расписивања јавног огласа. По ријечима запослених првоименована комисија је опструирала избор најповољнијег добављача (ревизији нису познати разлози таквог понашања) одређени временски период, па је директор Канцеларије формирао нову комисију без икакве одлуке, а нити је донио одлуку о разрјешењу првоименоване комисије.

Канцеларија за ревизију је мишљења како је требало донијети одлуку о разрјешењу првоименоване комисије, ако су за то постојали оправдани разлози, те после именовати и донијети одлуку о формирању нове комисије и извршити избор најповољнијег добављача у конкретном случају. Убудуће сугеришемо досљедно примјењивање законске регулативе када су у питању све набавке на транспарентан и законит начин.

2.1.4. Одржавање састанака руководства Канцеларије

Током ревизије, утврђено је како у 2002. години нису континуирано одржавани састанци руководства, те сачињавани записници са истих, тако да нисмо били у могућности у цијелости се увјерити у добар и квалитетан рад руководства Канцеларије.

Канцеларија за ревизију препоручује одржавање редовних састанака руководства, као и вођење записника са истих, у циљу стварања предуслова за што транспарентније и ефикасније руковођење Канцеларијом.

2.2. Извјештај о информационом систему Канцеларије

Ревизијом је утврђено како Канцеларија нема организован информациони систем и да не постоји организациона контрола по овом питању, тако да не постоје јасна задужења по питању управљања и развоја информационих система. Није креирана стратегија информатичког развоја, као ни процедуре за кориштење компјутера, заштиту података и прављење резервних копија.

Канцеларија би требала извршити јасна задужења по питању управљања и развоја информационог система, те креирати развојне планове као основу за даљу информатизацију, као и неопходне процедуре за информациони систем.

У Канцеларији се користе компјутери који немају одговарајуће лиценциране софтвере, тако да се руководству Канцеларије скреће пажња на кршење закона о ауторским правима. Компјутери су повезани на Интернет без одговарајуће заштите. Не посједују антивирусну заштиту, нити организовано сачињавање резервних копија, што може утицати на трајни губитак битних података у електронској форми.

Руководство би требало предузети активности које се односе на сигурност информационог система, гдје би се прије свега морало извршити адекватно повезивање на Интернет са системском заштитом, као и набавка лиценцираног антивирусног и другог софтвера.

Такође потребно је успостављање система прављења резервних копија, како би се избјегао ризик од губитка битних података за функционисање Канцеларије.

Пошто пројектним планом ИСФУ-а није планирано да Канцеларија буде повезана on line са Министарством финансија и трезора, комплетна документација се носи у споменуто Министарство на књижење.

Канцеларији се препоручује да појача интерне контроле које се тичу уноса података, као и финансијско извјештавање, како би се смањио ризик од уноса у систем погрешних или непостојећих фактура. Такође, препоручује се прописивање процедура које ће регулисати ову област.

3. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2001. ГОДИНУ

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Канцеларије за 2001. годину о чему је састављен Извјештај. Ревизијом су утврђене одређене неправилности описане у Извјештају и Канцеларији је сугерисано да их размотри, те да предузме одређене операције како се утврђене неправилности и пропусти не би понављале у даљем пословању.

Ревизијом пословања за 2002. годину утврђено је како је у већем броју случајева поступљено сходно препорукама Канцеларије за ревизију, те су уочени одређени помаци у пословању Канцеларије.

Реализоване препоруке:

- рачунарска опрема евидентирана у пословним књигама;
- планирање буџета извршено сходно броју запослених.

Препоруке које нису извршене:

- Канцеларија није донијела јасна и прецизна правила и процедуре за све видове трошкова;
- Није сачињен изванредни попис средстава и извора средстава у 2002. години, него је извршен редован годишњи попис.

4. РЕЗИМЕ

Канцеларија за ревизију је извршила ревизију финансијског пословања Канцеларије у складу са Законом о ревизији и INTOSAI стандардима, уважавајући опште услове окружења у којем је егзистирала Канцеларија.

Ревидирањем пословања у 2002. години утврдили смо одређени број неправилности и недостатака. Посебно желимо указати на слабости система

интерних контрола који се огледају у недостатку одређених правила и процедура за разне врсте трошкова (видјети тачку 2.1. овог извјештаја).

Током ревизије смо утврдили како Канцеларија није имала одговарајуће планирање буџета за 2002. годину, те је из тих разлога долазило до захтјева за реструктурирањем одређених буџетских позиција. Такође смо утврдили како руководство Канцеларије није сачинило годишњи извјештај о своме раду (видјети тачку 2.1.1.).

Ревизијом смо утврдили како је било наплаћивања путни трошкова по позиву у иностранство иако је организатор сносио све трошкове службеног путовања, што није у складу са Одлуком Савјета министара која регулише ову област (видјети тачку 2.1.2.).

Овлашћени ревизор,

Миро Галић, дипл. оец., виши ревизор

У ревизорском тиму учествовали:

Наташа Кењић, дипл. оец., помоћни ревизор

Елведин Грабовица, дипл. оец., ИТ ревизор

Сарајево, 19.06.2003. године

М.П.